

Vážení čtenáři,

dostává se vám do rukou nové číslo časopisu *Onkologie*, jehož hlavním tématem jsou Nádory mozku. Přípravou tohoto hlavního tématu byla poctěna Neurochirurgická klinika Fakultní nemocnice Brno.

Na Neurochirurgické klinice FN Brno odoperujeme ročně 200–300 nejrozličnějších druhů mozkových nádorů. Tyto nádory dělíme jednak podle jejich biologické aktivity na benigní a maligní, a jednak podle lokalizace na nádory rostoucí z mozku jako takového, tzv. nádory intraaxiální a na nádory, které se do mozku spíše vtlačují a rostou např. z hlavových nervů nebo mozkových obalů – nádory tzv. extraaxiální. Je zajímavé, že většinou jsou intraaxiální spíše nádory různého stupně zhoubnosti, zatímco nádory extraaxiální jsou nádory spíše benigní.

Obě tyto skupiny se liší také metodikou jejich diagnostiky a následné terapie. Zatímco nádory intraaxiální vyžadují detailní mapování elokvence mozkové tkáně, ať již kortikální nebo subkortikální, a to jak mapování pomocí zobrazovacích metod, tak také mapování pomocí peroperační elektrofyziologie nebo awake kraniotomie, tak nádory extraaxiální vyžadují zase spíše znalost přístupů k lební bázi, dobrou znalost anatomie, cévního zásobení mozku a hlavových nervů.

Vzhledem k těmto rozdílům na velkých pracovištích vznikají subspecializované týmy, které se pečlivě a do detailů zabývají danou problematikou. Také na našem pracovišti je tým, který vytvořil práci týkající se mozkových gliomů, zabývající se zmiňovanou problematikou zobrazovacích metod a elektrofyziologického mapování a také tým, který se zabývá spíše tumory extraaxiálními – ať už se jedná o meningeomy, neurinomy, akustiky, kraniofaryngeomy nebo jiné nádory lební báze.

Zcela speciální a moderní problematikou je v posledních letech endoskopická operativní tumorů tureckého sedla, především adenomů hypofýzy. Této problematice věnujeme jednu kapitolu, která byla zpracována týmem specializujícím se na tyto výkony. Dá se říci, že problematika chirurgické léčby adenomu hypofýzy pomocí endoskopické techniky je v současné době stále více metodou volby. Endoskopie v selární oblasti se rozvíjí i dále a existují rozpracované postupy k operativě tumorů, které se šíří i za oblast tureckého sedla. Hlavním problémem těchto rozšířených operací však i nadále zůstává vodotěsný uzávěr tvrdé pleny na lební bázi.

Léčba mozkových nádorů v současné době vyžaduje nejen pečlivě a co nejradikálnější chirurgické řešení, ale vyžaduje také spolupráci s mnoha odbornostmi, které v konečném důsledku pomáhají v délce přežití nebo dokonce vyléčení takto postižených pacientů. Mám na mysli především spolupráci s onkology, radioterapeuty, genetiky, molekulárními biology, imunology a dalšími odbornostmi. Pouze tyto moderní postupy a mezioborová spolupráce může do budoucna zajistit dlouhodobé přežití nebo vyléčení v současné době neléčitelných diagnóz, jako jsou např. vysokostupňové gliomy. Na Neurochirurgické klinice Fakultní nemocnice Brno máme to velké štěstí, že můžeme spolupracovat jednak v léčbě těchto pacientů, tak také ve výzkumu nejmodernějších léčebných metod s předními pracovišti svého druhu v České republice, především s Masarykovým onkologickým ústavem, s pracovišti v CEITECu a s Klinikou dětské onkologie FN Brno.

Věřím, že zavádění nových technologií v komplexní léčbě mozkových nádorů a intenzivní mezioborová spolupráce přinese v příštích letech další významné zlepšení v léčbě našich společných onkologických pacientů.

prof. MUDr. Martin Smrčka, Ph.D., MBA

prof. MUDr. Martin Smrčka, Ph.D., MBA

Přednosta Neurochirurgické kliniky FN Brno, LF MU

Jihlavská 20, 625 00 Brno

msmrcka@fnbrno.cz